Buro Maerlant

Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2022

Oss Euterpelaan

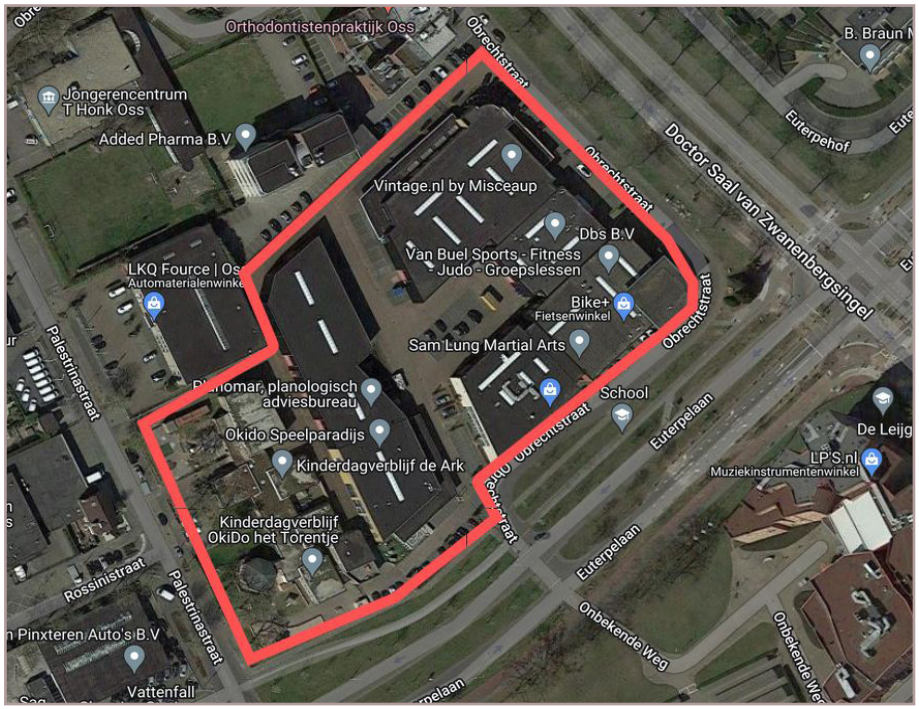
Nader onderzoek vleermuizen

J. van Suijlekom, 14 december 2022

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In seizoen 2022 heeft Buro Maerlant een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen ingrepen in het plangebied Euterpelaan te Oss (figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen de aanwezige bebouwing te slopen voor nieuwbouw. Het plangebied is tijdens eerder uitgevoerd veldonderzoek op 5 april 2022 beoordeeld als geschikt voor vleermuizen (Buro Maerlant, quickscan juni 2022). Gezamenlijk met de eerder uitgevoerde quickscan geeft onderhavig rapport een compleet beeld van de aanwezige natuurwaarden.

Figuur 1 Globale begrenzing van het plangebied (rood) op een luchtfoto van Google.

1.2 Methode / doel

Onderhavig nader onderzoek is uitgevoerd conform de meest actuele onderzoeksstandaarden: Het vleermuizenprotocol 2021 en de voor de betreffende soorten beschikbare Kennisdocumenten van BIJ12. In tabel 1 op pagina 3 zijn de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden weergegeven. Het veldonderzoek is uitgevoerd door Q. Sanders.

Het plangebied en de nabije omgeving is in de periode mei t/m september conform het protocol vleermuizen van de Gegevensautoriteit Natuur onderzocht. De te verwachten soorten betroffen in eerste instantie de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Voor forsere soorten als de laatvlieger en de meervleermuis leken openingen te smal. Ook voor deze soorten gaf onderhavige aanpak uitsluitsel over de aan- of afwezigheid.

In het voorjaar is gericht onderzoek gedaan naar kraamverblijven en zomerverblijven. Hiervoor zijn zes avondbezoeken en drie ochtendbezoeken uitgevoerd. Het onderzoek in het najaar was gericht op baltsende mannetjes en zwermende dieren. Dit betroffen langere sessies in verband met de mogelijke aanwezigheid van de meervleermuis. Eventueel aanwezige paarverblijven / paarterritoria zijn middels twee bezoeken vastgesteld, waarbij op verschillende plekken werd gepost. Tijdens alle bezoeken is ook de ruimere omgeving onderzocht op foeragerende dieren en op de aanwezigheid van vliegroutes. Met behulp van een detector (Pettersson D240x en Batlogger M) met een heterodyne functie en *realtime* opnamefunctie zijn vleermuizen aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelokaliseerd.

datum	**starttijd**	**eindtijd**	**temeratuur** (°C)	**bewolking / neerslag**	**wind** (Bft)
18-05-2022	21:30	00:00	21	bewolkt, droog	1
24-05-2022	22:00	00:00	18	bewolkt, droog	2
25-05-2022	03:15	05:15	14	half bewolkt, droog	2
31-05-2022	22:00	00:00	12	bewolkt, droog	2
01-06-2022	03:15	05:15	7	licht bewolkt, droog	1
28-06-2022	22:00	00:00	15	licht bewolkt, droog	1
29-06-2022	03:15	05:15	16	half bewolkt, droog	2
08-07-2022	22.00	00.00	11	bewolkt, droog	1
09-07-2022	22.00	00.00	16	zwaar bewolkt, droog	1
23-08-2022	00.00	05.00	15	bewolkt, droog	1
06-09-2022	00.00	05.00	12	zwaar bewolkt, droog	0

Tabel 1
Data en weersomstandigheden veldbezoeken.

2 Resultaten van het veldonderzoek

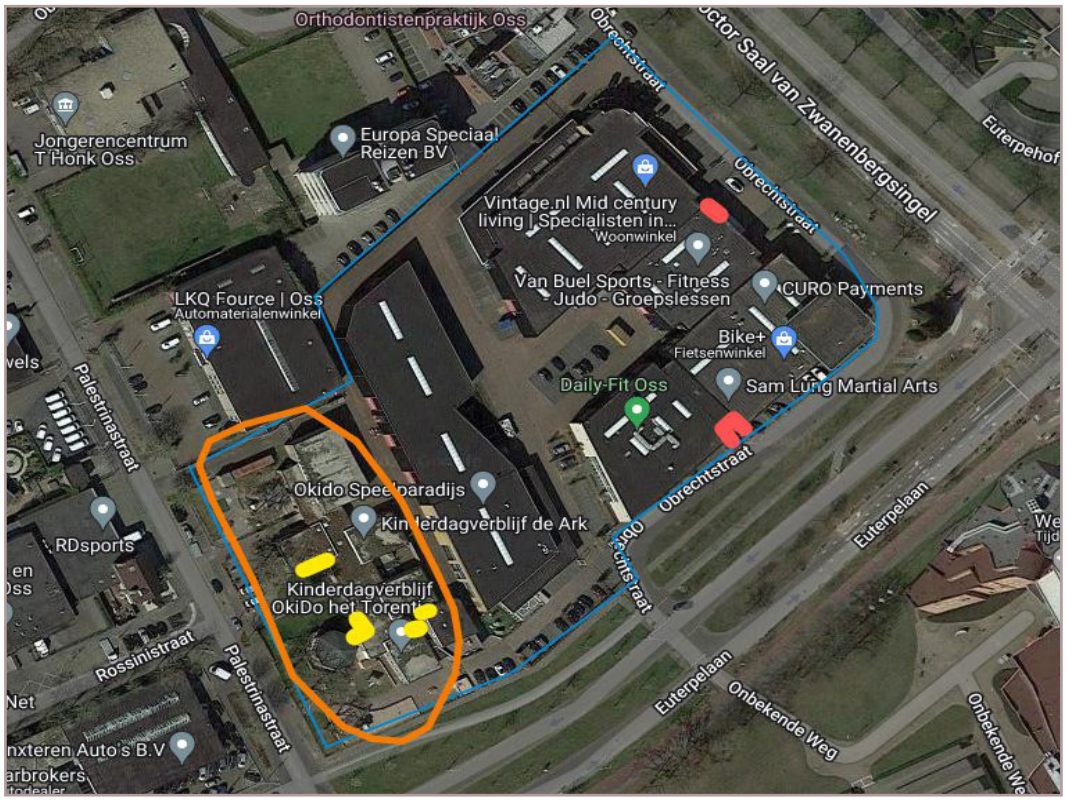
Tijdens het onderzoek zijn twee soorten vleermuizen waargenomen: de gewone dwergvleermuis prominent en incidenteel de laatvlieger. Met “het voorjaar” worden de ronden in mei t/m juli bedoeld en met “het najaar” de bezoeken in augustus en september.

Gewone dwergvleermuis

Voorjaar

Verblijfplaatsen
In twee zones in het plangebied is activiteit vastgesteld. Het betreft het westelijke deel bij het kinderdagverblijf en het noordoostelijke deel ter hoogte van kantoorpanden met gemetselde muren. Tijdens de bezoeken werden bij het kinderdragverblijf op verschillende plekken enkele uitvliegende en invliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Verdeeld over vier gebouwdelen werd dit op tien plekken waargenomen. Op de momenten van uitvliegen en invliegen werden maximaal 4 dieren geteld, daarnaast vlogen dieren niet op dezelf-

de plek in waar deze waren uitgevlogen. Er werd duidelijk van plek gewisseld. De bebouwing wordt dan ook gebruikt als zomerverblijf door een kleine groep gewone dwergvleermuizen, waarschijnlijk circa 4 tot 5 dieren. In het noordoostelijke deel van het plangebied werden op twee plekken uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het betrof een individueel dier bij een noordelijke gelegen pand en drie dieren bij een zuidelijk gelegen pand. Op deze plek vlogen dieren uit vanuit drie verschillende plekken van de gevels. De daaropvolgende ochtend werden geen invliegende dieren waargenomen. Het gedrag is dan ook vergelijkbaar als in het westelijke deel van het plangebied. Er is op beide plekken sprake van een kleiner zomerverblijf van 1 tot 3 gewone dwergvleermuizen.

Figuur 2
Aangetroffen functies gewone dwergvleermuis in en nabij het plangebied (blauw).
Gele markering (zomerverblijf) = plekken van gevels waar individuele vleermuizen uit- en invlogen.
Rood (zomerverblijf) = Gevels waar 1 tot 3 dieren uitvlogen.
Oranje = zone waar in het najaar een baltsend mannetje is aangetroffen. Bebouwing met zomerverblijf heeft vrij zeker ook functie als paarverblijf.

Jachtgebied en vliegroutes

In een groot deel van het plangebied werd nauwelijks gejaagd en bleef het naast de uitvliegers (zie boven) bij de waarneming van een af en toe passerend individu, zonder binding met het plangebied. In het zuidwestelijke deel van het plangebied werd bij de groenstrook ten westen van de kinderdagverblijven door enkele dieren voor enige tijd gejaagd, waarna dieren weer plots waren vertrokken. Een belangrijke functie is niet vastgesteld.

Randen van de zone met de kinderdagverblijven werden af en toe door een individueel dier gevolgd. Van een duidelijke functie als vliegroute was geen sprake.

Najaar

In het najaar werd ten westen van de kinderdagverblijven door een groepje van circa 6 -10 gewone dwergvleermuizen voor enige tijd gejaagd en was er sprake van sociale interactie, waarbij de vleermuizen op korte afstand van elkaar vlogen, en er werd gebaltst. Doordat de actieradius vrij klein was en in het voorjaar zomerverblijven zijn aangetroffen, wordt vermoed dat dezelfde bebouwing functie heeft als paarverblijf. In de ochtend werden echter geen invliegende dieren vastgesteld.

In het najaar is geen zwermgedrag vastgesteld. De aanwezigheid van een massa-winterverblijfplaats kan worden uitgesloten. Met name bij milde winters is er een kans dat de aangetroffen dieren ook overwinteren.

Samenvattend

In het plangebied zijn verspreid zomerverblijfplaatsen aangetroffen van 1 tot circa 5 gewone dwergvleermuizen. Opvallend was dat uitvliegende dieren de ochtend daarop niet meer terug keerden naar dezelfde plek. Er wordt duidelijk gewisseld. De bebouwing van de kinderdagverblijven kan worden beschouwd als één zomerverblijfplaats voor maximaal vijf dieren, dat mogelijk ook functie heeft als paarverblijf. In het oostelijke deel van het plangebied zijn twee zomerverblijven aangetroffen, die éénmaal bezet waren.

Laatvlieger en meervleermuis

De laatvlieger is in het voorjaar éénmaal passerend waargenomen zonder binding met het plangebied. De meervleermuis komt niet voor in het plangebied.

In het najaar is geen zwermgedrag vastgesteld. De aanwezigheid van een massa winterverblijfplaats kan worden uitgesloten. Met name bij milde winters is er een kans dat dieren ook overwinteren.

3 Conclusie en advies

Conclusie

Aangetroffen beschermde natuurwaarden en effecten

Verblijfplaatsen in het plangebied

Het plangebied heeft op drie locaties functie als zomerverblijf voor 1 tot circa 5 gewone dwergvleermuizen.Tevens is een vermoedelijk paarverblijf aanwezig in hetzelfde gebouwdeel waar een zomerverblijf is aangetroffen. Met name bij mildere winters kan een dergelijke verblijfplaats ook worden gebruikt om te overwinteren. Door de sloop worden de verblijfplaatsen tijdelijk weggenomen. Doordat binnen het territorium voldoende alternatieven (geschikte woningen en overige bebouwing) overblijven en een overmaat aan tijdelijke vleermuiskasten zal worden aangeboden, worden geen effecten verwacht met de juiste uitvoer. De aangetroffen verblijfplaatsen genieten krachtens de Wet natuurbescherming strikte en jaarronde bescherming.

Ten behoeve van de ingrepen dient een mitigatieplan te worden opgesteld met een gerichte aanpak om effecten te voorkomen. In de nieuwbouw dienen nieuwe permanente voorzieningen te worden getroffen in de vorm van inbouw vleermuiskasten.

Met een juiste aanpak worden effecten voorkomen en is geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming doordat sprake is van behoud van functionaliteit.

Advies

Gewone dwergvleermuis

Geadviseerd wordt voorafgaand aan de ingrepen een mitigatieplan op te stellen met in detail de te nemen beschermende maatregelen voorafgaand en tijdens de sloop en op basis daarvan een ontheffing Wet natuurbescherming bij de provincie Noord-Brabant aan te vragen. De ontheffing is nodig voordat met de sloop kan worden aangevangen.
De volgende maatregelen en voorziening- en dienen in het mitigatieplan te worden uitgewerkt, waarbij het kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12 richting kan geven en deels maatwerk benodigd is:

- Het aanbieden van tijdelijke voorzieningen ter overbrugging van de sloop en realisatie in de vorm van zes clusters van 4 kleine vleermuiskasten plat model. De kasten worden op zo kort mogeijke afstand in de omgeving aangeboden en zijn minimaal 1 x tegelijkertijd aanwezig als verblijfplaatsen in functie zijn.
- Uitvoer vleermuisvriendelijke sloop, door de bebouwing voorafgaand aan de feitelijke sloop op een diervriendelijke wijze vrij te maken van vleermuizen.
- Planning af te stemmen op de kwetsbare periode van vleermuizen (bijvoorbeeld vleermuisvrij maken buiten de winterrust en de voortplantingsperiode: tussen 1 april en 1 augustus of tussen 1 oktober en 15 november).
- Treffen van nieuwe permanente voorzieningen in de nieuwbouw in de vorm van inbouw vleermuiskasten, minimaal 24 stuks geclusterd;
- Uitvoer van de beoogde groene inrichting van het plan en het gebruik van vleermuisvriendelijke armaturen als buitenverlichting wordt toegepast.

Slimme fasering

Het plangebied heeft een relatief groot oppervlak, waarbij het aannemelijk lijkt dat de feitelijke realisatie gefaseerd zal worden uitgevoerd. Men kan overwegen éérst delen aan bod te laten komen waar geen vleermuizen zijn aangetroffen en hier alvast voorzieningen te treffen. In het meest gunstige geval zullen vleermuizen de nieuwbouw spontaan betrekken.

Aanpak vogels algemeen

Het advies uit de quickscan inzake broedvogels algemeen blijft van kracht (citaat):*"Doordat de kans bestaat dat broedende vogels in de nabijheid van de werkzaamheden aanwezig zijn, wordt aanbevolen werkzaamheden als sloop en de werkzaamheden met zwaar materieel nabij beplantingen uit te voeren buiten het broedseizoen (ná half juli en vóór half maart). Indien een ter zake deskundige heeft vastgesteld, dat geen in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn, is het ook mogelijk binnen deze periode te werken. Het verstoren van broedende vogels is conform de Wet natuurbescherming niet toegestaan"* (Einde citaat).

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl I www.BuroMaerlant.nl

KvK 69667705